

Sygn. akt VIII Cz 280/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marek Lewandowski (spr.)

Sędziowie: SO Jadwiga Siedlaczek, SO Małgorzata Kończal

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa małoletnich K. i M. sióstr G.

działających przez matkę M. G. (1)

przeciwko M. G. (2)

o podwyższenie alimentów

na skutek **zażalenia pozwanego**

na postanowienie **Sądu Rejonowego w Toruniu**

z dnia **13 marca 2014 r.**

sygn. **akt III RC 1010/13**

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

W zaskarżonym postanowieniu Sąd Rejonowy w Toruniu na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie i nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi w sprawie. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd ten wskazał m.in., że podczas rozprawy w dniu 13 marca 2014 r. strony zawarły ugodę, w ramach której:

1. pozwany M. G. (2) zobowiązał się płacić rentę alimentacyjną na rzecz mał. powódek K. i M. sióstr G. w wysokości po 600,-zł miesięcznie na rzecz mał. K. G. i po 400,-zł na rzecz mał. M. G., tj. łącznie po 1.000,-zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 stycznia 2014 r., płatne z góry do 10-go dnia każdego miesiąca do rąk matki powódek M. G. (1), z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności, niezależnie od zasiłku rodzinnego, do pobierania którego uprawniona jest matka małoletnich powódek, w miejsce alimentów ustalonych w wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 21 października 2010 r. w sprawie X C 2483/09;

2. strony zgodnie ustaliły, że zaległość alimentacyjna pozwanego względem małoletnich powódek za okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. wynosi łącznie 600,-zł i pozwany zobowiązał się zapłacić tę kwotę, najpóźniej do 30 czerwca 2014 r. do rąk matki powódek M. G. (1), z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności,

3. matka mał. powódek M. G. (1) zobowiązała się złożyć wniosek w terminie 7 dni o zawieszenie egzekucji prowadzonej przeciwko M. G. (2) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szubinie M. K.,

4. strony ustaliły, że koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa procesowego znoszą się między sobą wzajemnie.

W ocenie Sądu a quo zawarta między stronami ugoda nie jest sprzeczna z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Ugodzona kwota alimentów odpowiada usprawiedliwionym potrzebom małoletnich powódek oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym pozwanego.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał art. 355 § 1 k.p.c. O kosztach sądowych orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany, który zaskarżył punkt 1 postanowienia. Skarżący zarzucił naruszenie przepisu art. 355 § 1 k.p.c., które polegało na umorzeniu postępowania, w związku z zawarciem ugody, z której postanowień nie wywiązała się M. G. (1), będąca przedstawicielką ustawową mał. powódek. Zdaniem skarżącego matka małoletnich wprowadziła pozwanego w błąd, co pozwala na uchylenie się przez niego od skutków złożonego oświadczenia woli przy zawieraniu ugody.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Jak trafnie przyjął Sąd a quo, ugoda zawarta przed sądem podlega kontroli z punktu widzenia przesłanek określonych w przepisie art. 203 § 4 k.p.c. tj. zgodności z prawem, zasadami współzycia społecznego i zamiaru obejścia prawa. Ze względu na swój materialnoprawny charakter podlega ona przepisom o wadach oświadczenia woli (art. 82-88 k.c.), przy uwzględnieniu przepisów szczególnych (art. 918 k.c.), umożliwiających uchylenie się od skutków złożonego oświadczenia. W judykaturze za utrwalony należy uznać pogląd, że przyczyny wadliwości oświadczenia woli strony zawierającej ugode muszą być wyraźnie udokumentowane (por. uchwała SN z dnia 20 grudnia 1970 r., III PZP 43/69, OSNCP 1970, z. 3, poz. 40; wyrok SN z dnia 15 czerwca 2011 r., V CSK 370/10, opubl. Legalis; wyrok SA w Poznaniu z dnia 10 grudnia 2008 r., opubl. Legalis).

Ponadto w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się powszechnie, że zawarte w art. 918 k.c. rozwiązanie w sposób całościowy i wyczerpujący reguluje przesłanki uchylenia się od skutków ugody zawartej pod wpływem błędu, wyłączając w tym zakresie stosowanie ogólnej normy art. 84 k.c. (por. np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1962 r., III CR 105/61, OSNCP 1963, z. 9, poz. 199, S. Dmowski, w: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, pod red. G. Bieńka, Warszawa 2006). Zgodnie z treścią przepisu art. 918 § 1 k.c. uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy.

Wykładnia powołanego art. 918 § 1 k.c. prowadzi do wniosku, że z punktu widzenia roszczenia określonego w ww. przepisie, relewantny jest jedynie stan faktyczny istniejący w dacie zawarcia ugody. Bez istotnego znaczenia są natomiast zdarzenia, jakie nastąpiły już po dokonaniu tej czynności. Tymczasem w realiach sprawy pozwany zarzucił, że zawarł ugode, pozostając w błędnym przekonaniu, że matka małoletnich złoży w przyszłości wniosek o zawieszenie egzekucji alimentów. Pozwany nie wskazuje zatem w oświadczeniu o uchyleniu się od skutków ugody, żadnych okoliczności faktycznych, które miałyby stanowić źródło jego błędnej oceny prawdziwego stanu rzeczy w chwili zawarcia ugody i, w konsekwencji, skłoniły go do zawarcia tej ugody. W związku z tym nie uchylił się on skutecznie od złożonego - przy zawarciu ugody sądowej - oświadczenia woli.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.